Tedbir mi, kısıtlama mı? : İnternet Sansürü Hakkında Bir Araştırma

Rüya Şamlı[1], Elif Server Konak[2]

[1] İstanbul Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, rsamli@istanbul.edu.tr

[2] Bank Asya, elifknk@gmail.com

Özet: Ülkemizde ve dünyada pek çok amaç için yaygın bir şekilde kullanılan internet erişiminin tamamen serbest olup olmaması günümüzde oldukça geniş kitleler tarafından tartışılan bir konudur. Bir kısım internetin sahip olduğu bilgi miktarının ve çeşidinin dünya üzerinde başka hiçbir kaynakta bulunmadığı, internetin emsalsiz bir bilgi hazinesi olduğu, iyi özelliklerin yanında zararlarının oldukça küçük miktarlarda kaldığı, dolayısıyla da erişim konusunda herhangi bir kısıtlamaya gerek olmadığı görüşündedir. Diğer bir grup ise bilinçsizce kullanılan internetin oldukça büyük zararlar doğurabileceğini ve kontrol altında tutulması gerektiğini savunmaktadır. Bu ikinci düşünce sonucunda ortaya çıkan ve bu çalışmanın konusunu oluşturan internet sansürü kavramı, web sitelerine erişimin çeşitli denetimler altında olması anlamına gelmekte ve genelde devlet eli ile gerçekleştirilmektedir.

1. Giriş

Sansür kelimesinin kökeninin eski Roma'daki "Censor" denen devlet görevlisinden geldiği düşünülmektedir. Bu görevli nüfus sayımlarından, yurttaşların morallerinden ve devlet hazinesinin denetiminden mesuldür. Censor kelimesi bugün İngilizce'de halen kullanılan censor ve censorship kelimelerinin atasıdır [1-2]. Günümüzde ise bu kelime yasaklama, sınırlama, engelleme gibi anlamlara gelmektedir ve özellikle haberleşme olmak üzere hayatın birçok alanında kendini göstermektedir.

İnternette sansür kavramı, genel tanımı "internetteki bilgilere erişmeye veya bilgi koymaya yönelik denetim" [3] olarak ifade edilen ve gerek dünyada gerekse ülkemizde oldukça tartışılan bir kavramdır. Sözkonusu denetimler, devlet tarafından yapılan ve ülkenin tamamında etkili olan geniş denetimler olabileceği gibi, kurum içi veya şirket içi denetimler gibi sınırlı bir bölgeyi etkileyen şekillerde de olabilir.

Erişilmesi istenmeyen internet siteleri arasında şiddet, cinsellik, ırkçılık, siyaset içeren, çeşitli bağımlılıkları özendirdiği düşünülen sitelere ek olarak çeşitli sosyal paylaşım ve oyun siteleri de sayılabilir. Bu uygulamaların gerekli olup olmadığı cevap bekleyen bir sorudur ancak genel kanı internette sansürün kişisel özgürlükleri kısıtladığı şeklindedir.

Bu çalışmada öncelikle internette sansür kavramı ayrıntıları ile incelenecek, bazı ülkelerin sansür hakkındaki görüşleri sunulacak; daha sonra ülkemizdeki durum ele alınacaktır. Ülkemizde sansür ile ilgili ve sansürü engellemek için gerçekleştirilen çalışmalardan bahsedilecek ve günümüzdeki son durum hakkında bilgi verilecektir.

2. İnternet Sansürü

Hiç kuşku yoktur ki internet için "günümüzün en büyük bilgi kaynağı" şeklinde bir tanım yapmak yanlış olmayacaktır. Kısa bir zaman öncesine kadar gerek fiyatları, gerekse elde edilmesi açısından bir lüks gibi duran internet, bugün oldukça ucuz ve kolay şekilde herkesin ulaşabildiği bir bilgi hazinesi durumuna gelmiştir. Artık ödevi için bilgi toplamaya çalışan öğrencilerden, sinema meraklılarına, akademisyenlerden, bahisçilere, dizilerini takip eden ev hanımlarından, borsa takipçilerinden, gez-

ginlere her iş kolunda, statüde, yaşta ve millette insan interneti kullanmaktadır. Hal böyle olunca internette paylaşılan bilginin miktarı ve çeşidi de müthiş bir hızla artmaktadır [4]. Dünyadaki internet kullanımı ile ilgili birkaç sayısal veri vermek gerekirse, dünyadaki internet kullanıcısı sayısının 1,8 milyarı aştığı, 192 milyon civarında alan adının kayıtlı olduğu, 130 milyonu aşkın kişisel blogun olduğu, Facebook kullanıcısının 500 milyona, Twitter kullanıcısının 105 milyona ulaştığı, günde 150 milyar e-mailin gidip geldiği söylen ebilir [5].

Genel olarak internet insanların faydasına sunulsa da gerçek cinayet ve otopsi görüntülerinin, çocuk porno filmlerinin, sigara bağımlılığını özendirici reklamların, hükümet veya siyasi partiler lehinde ve aleyhinde propagandaların da internet sitelerinde bulunabileceği ve kişiler kötü etkileyebileceği bilinmektedir. Ayrıca bazı kesimler tarafından bahis, oyun sitesi, sohbet etmeyi sağlayan online programlar ve özellikle son zamanlarda artan sosyal paylaşım ağlarının da kişilerin boş yere zaman harcamasına sebep olduğu düşünülmektedir.

Bazı devletler, resmî kurumlar, okullar, üniversiteler veya özel kuruluşlar, yukarıda sayılan sebepleri öne sürerek internete girişi sınırlandırmış veya tamamen kapatmıştır. Özellikle devlet eliyle uygulanan yasaklar oldukça önemli bir boyuttadır. Devlet kontrolünde yapılan sansürlerle pek çok internet sitesi erişime kapatılmaktadır.

Genel olarak internet düşmanı olarak ilan edilen ülkeler şunlardır. Azerbaycan, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Burma/Myanmar, Çin, Etiyopya, Fas, Güney Kore, Hindistan, İran, Libya, Özbekistan, Pakistan, Singapur, Sudan, Suriye, Suudi Arabistan, Tacikistan, Tayland, Tunus, Türkmenistan, Umman, Ürdün, Vietnam ve Yemen [6]. Bu ülkelerde internete erişim sınırlıdır veya hiç yoktur.

Sözkonusu ülkelerin kiminde hükümet yanlısı kişilerin, muhalif sesleri bastırmak için interneti sınırlandırdığı ve yavaşlattığı söylenmekte, kiminin dini olarak uygun görmediği için interneti sınırlandırdığı düşünülmekte, kiminde hiç akla gelmeyecek sebeplerden ötürü internet erişimi kısıtlanabilmektedir [7].

Bilinen odur ki bu ülkeler, diğer ülkelerin çoğu tarafından kara listededir ve gerici ülkeler olarak kabul edilmektedir. Bunun sebebi olarak artık günümüzde internetsiz bir dünyanın çoğu kişi tarafından düşünülememesi gösterilebilir.

3. Türkiye'de Durum

Türkiye internet kullanımı açısından dünyadaki ülkeler arasında hayli önemli bir durumdadır. İnternet kullanımı ile ilgili bazı sayısal bilgiler şu şekildedir: 16 yaş üzerinde 28-30 milyon civarında insan internet kullanmaktadır, 3.1 milyon kişisel bilgisayar mevcuttur, Türkiye MSN kullanımında ABD ve Brezilya'dan sonra dünya üçüncüsüdür, 15-25 yaş arası gençler günde ortalama 6 saatlerini internette geçirmektedir. Bu zamanın önemli bir kısmı e-posta alışverişi, haber okuma ve sosyal paylaşım sitelerinde harcanmaktadır [5].

İnternet kullanımında oldukça önemli bir yere sahip olan Türkiye, internet sansürü konusunda da gerek yasaklanan sitelerin çokluğu gerekse sansürü engellemek için gerçekleştirilen çalışmalar açısından da oldukça büyük önem arzetmektedir. Türkiye'de karartılan sitelerin açılan sayfalarında engelleme kararı bulunmakta ve ilgili mahkemelerce alınan karar sayısı ve tarihinin yanı sıra kırmızı engelleme cümlesi ziyaretçileri karşılamaktadır [8].

Bu bölümde yakın zamanda Türkiye'de sansür ile ilgili gerçekleştirilmiş işlemler ve bunlarla ilgili basında çıkan haberler derlenmiş ve bu sayede Türkiye'deki durum ifade edilmeye çalışılmıştır.

04.05.2007-5651 sayılı kanunun yürürlüğe girmesi [9]

İnternet ortamında yapılan yayınların düzenlenmesi ve bu yayınlar yoluyla işlenen suçlarla mücadele edilmesi hakkındaki kanun, içerik sağlayıcı, yer sağlayıcı, erişim sağlayıcı ve toplu kullanım sağlayıcıların yükümlülük ve sorumlulukları ile internet ortamında işlenen belirli suçlarla içerik, yer ve erişim sağlayıcıları üzerinden mücadeleye ilişkin esas ve usülleri düzenleme amacı gütmektedir. İntihara yönlendirme, çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma, sağlık için tehlikeli madde temini, müstehcenlik, fuhuş, kumar oynanması için yer ve imkân sağlama gibi içerikleri olan siteleri suçlu sayan bu kanun pek çok kuruluş tarafından kabul görmemekte ve değiştirilmesi için çalışmalar yapılmaktadır.

Bu kanunda yer alan bazı maddeler şu şekildedir:

MADDE 4- (1) İçerik sağlayıcı, internet ortamında kullanıma sunduğu her türlü içerikten sorumludur.

(2) İçerik sağlayıcı, bağlantı sağladığı başkasına ait içerikten sorumlu değildir. Ancak, sunuş biçiminden, bağlantı sağladığı içeriği benimsediği ve kullanıcının söz konusu içeriğe ulaşmasını amaçladığı açıkça belli ise genel hükümlere göre sorumludur.

MADDE 6- (1) Erişim sağlayıcı;

a) Herhangi bir kullanıcısının yayınladığı hukuka aykırı içerikten, bu Kanun hükümlerine uygun olarak haberdar edilmesi halinde ve teknik olarak engelleme imkânı bulunduğu ölçüde erişimi engellemekle,

b) Sağladığı hizmetlere ilişkin, yönetmelikte belirtilen trafik bilgilerini altı aydan az ve iki yıldan fazla olmamak üzere yönetmelikte belirlenecek süre kadar saklamakla ve bu bilgilerin doğruluğunu, bütünlüğünü ve gizliliğini sağlamakla,

c) Faaliyetine son vereceği tarihten en az üç ay önce durumu Kuruma, içerik sağlayıcılarına ve müşterilerine bildirmek ve trafik bilgilerine ilişkin kayıtları yönetmelikte belirtilen esas ve usûllere uygun olarak Kuruma teslim etmekle yükümlüdür.

(3) Birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde yer alan yükümlülüklerden birini yerine getirmeyen erişim sağlayıcısına Başkanlık tarafından onbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

29 Eylül 2008 - İnternette Sansürün Hız Kazanması [10]

Türkiye'de ilk olarak 2007'de başlayan "internet sansürü" uygulaması bu günlerde iyice hızını arttırmıştır. Yasaklamalar sadece kullanıcıları etkilemekle kalmamakta özellikle yurt dışında Türkiye'nin; Çin, İran, Suudi Arabistan gibi internet özgürlüğünü yasaklayan ülkelerle birlikte anılmasına sebep olmaktadır. Örnek olarak sadece Richard Dawkins'in ismindeki bir bilimadamının sitesine tepki için koyduğu "Banned in Turkey" logosu hergün binlerce insan tarafından görülmektedir. Bilişim hukukçuları konu hakkında sorunun uygulamada değil yasada olduğunu söylemektedir. Kasım 2007-Eylül 2008 arasında Türkiye'de 1112 web sitesi yasaklanmıştır.

25 Kasım 2008 - Doç. Dr. Yaman Akdeniz ve Yrd. Doç. Dr. Kerem Altıparmak tarafından hazırlanan: "İnternet: Girilmesi Tehlikeli ve Yasaktır: Türkiye'de İnternet İçerik Düzenlemesi ve Sansüre İlişkin Eleştirel Bir Değerlendirme " isimli kitabın yayınlanması [11]

Ülkemizde yazılı, görsel ve işitsel tüm basındaki sansür uygulamalarına karşı, öğretim dünyasından 'elle tutulur' ilk tepki Doç. Dr. Yaman Akdeniz ve Yrd. Doç. Dr. Kerem Altıparmak tarafından hazırlanan: "İnternet: Girilmesi Tehlikeli ve Yasaktır: Türkiye'de İnternet İçerik Düzenlemesi ve Sansüre İlişkin Eleştirel Bir Değerlendirme" adını taşıyan kitap olarak kabul edilmektedir. Kitapta, Türkiye'de internetteki içeriğin yasal düzenlenmesi ve sansür konularında genel olarak değerlendirilmiş, yapılan düzenlemeler mercek altına alınmış, web siteleri-

ne erişimin mahkeme ve idari erişim engelleme kararlarıyla engellenme şekillerine dair örnekler sunulmuştur. Ayrıca, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nın denetiminde yasadışı etkinlikleri izleyen 'İnternet Bilgi İhbar Merkezi'nin kuruluş ve işleyişi hakkında yapılan incelemeler başta olmak üzere konuyla ilintili farklı pek çok bilgiye yer verilerek, daha çağdaş bir anlayışı sağlayacak önerilerde bulunulmuştur.

26 Ocak 2010 - İnternette sansür ve etkileri panelinin yapılması [12]

Media Cat'den Aşkın Baysal ve Bilgi Üniversitesi'nden Doç. Dr. Yaman Akdeniz'in modere ettiği panelde, toplam 6 tartışmacı bulunmaktadır.

Genel olarak İnternet sansürünün konuşulduğu panelin konu başlıkları : İnternet Sansürü ve İletişim Özgürlüğü, Telif Hakları ve Bilgi Özgürlüğü, Copyleft ve Copyright, İnternet Sansürü ve Bilginin Özgür Dolaşımı, İnternet Sansürüne Karşı çıkan Yeni Siyasal Oluşumlar, İnternet sansürü ve Bilgiye Erişim Özgürlüğü, İnternet Sansüründe Dijital Aktivizm şeklindeydi.

12 Haziran 2010 - Youtube yasağı eleştirilere karşın daha_fazla yayılması [13]

Youtube ile beraber Google'ın bazı servislerine de erişim engellendi. Youtube'a erişimin daha da zorlaşması için, Youtube yasağını güncellenerek, Youtube erişimi sağlayan Google havuzundaki bulunan bazı IP adreslerinin de yasağa dahil edilmesi sonucunda Google tamamen yasaklanmasa da, servislerine erişimde problemler yaşanmaya başladı. Google'ın bazı uygulamaları artık ya hiç açılmıyor, ya da geç açılıyor. Çünkü Google, ortak havuzdaki IP adreslerinden 'Youtube'un yanı sıra 'Google Maps', 'Google Translate', 'Google Analytics', 'Google Earth' ve Google Docs' gibi hizmetleri de vermektedir. Bu yasağın çözümünün Google'ın vergi vermesi sayesinde çözüleceği ifade edilmektedir.

19 Haziran 2010 - İnternet Sansürüne Karşı Ortak Platform Toplantısı [14-15]

19 Haziran 2010'da 13:00-17:00 saatleri arasında Kadir Has Üniversitesi'nde Ortak Platform ismindeki bir grup tarafından yapılan toplantı sonucunda, düşünce, ifade ve iletişim özgürlüğü, özel hayatın korunması ve mahremiyet, erişim hakları konuları üzerine konuşulmuştur. Bu toplantıda, internette sansürün engellenmesi için yürüyüş, miting, web sitesi, eğitim, yayın gibi farklı şekillerdeki eylemlerin gerçekleştirilmesi, konuşulan konuların kamuoyu ile paylaşılması ve bu toplantıların sıklaştırılması gibi kararlar alınmıştır.

Toplantıya katılan kurumlardan bazıları şunlardır : inetd (internet teknolojileri derneği), LKD (Linux Kullanıcıları Derneği), korsan partisi oluşumu, alternatif bilişim, sansure karşı ekşi sözluk zirvesi, sansüre karşı yürüyüş ve bobiler.org, İstanbul Barosu Bilişim Hukuku Komisyonu,Engelli Web, Genç Siviller ve Millimotor, NeoNebu.com, mistanbul.com,korsanparti.

Toplantıya yaklaşık 80 kişi fiziki olarak, 522 kişi de online olarak katılmıştır.

17 Temmuz 2010 - İnternette sansür'e karşı yapılan yürüyüş [16]

İnternet kullanıcıları son zamanlarda bazı sitelere karşı uygulanan sansür için Taksim Meydanı'nda bir protesto yürüyüşü gerçekleştirmiştir. Yürüyüşe destek veren kuruluşlarca yapılan açıklamada bugün Türkiye'de gerek bireysel gerekse kurumsal yapıya sahip internet kullanıcılarının ciddi bir engellenme ile karşı karşıya kaldığı, bilgi çağında bilgiye erişim hakkının yok edilmesi, en başta demokratik bir hukuk devletinde ifade özgürlüğünün, bilgiye erişme ve iletişim özgürlüğünün yok edilmesi anlamına geldiği ifade edilmiştir.

İnternette sansüre karşı ortak bir platform oluşturan kişiler bu yürüyüşü;

-Sansür Amaçlı Kullanılan 5651 Sayılı Kanun Kaldırılması için,

-5651 sayılı kanun kapsamında erişimi engellenmiş 500o'den fazla engellenmiş web sitelerinin bir an önce açılması için,

-Mevcut engelleyici uygulamalar yerine, kişileri gerçekten zararlı internet içeriğinden korumak için yeni bir politika oluşturulması için gerçekleştirdiklerini söylemektedirler.

Yürüyüşe destek veren sitelerden bazıları şunlardır: hafif.org, oyungezer.com.tr, inci.sozlukspot.com, istanbul.net, itusozluk.com, izmir.net, seslisozluk.com, sozluk.sourtimes.org, uludagsozluk.com, uzman.tv, tribundergi.com, zargan.com, zaytung.com.

23 Temmuz 2010 - İnternette Sansüre Karşı Ortak Platform'un TBMM'yi ziyareti [17]

23 Temmuz 2010 günü İnternette Sansüre Karşı Ortak Platform üyelerinden oluşan bir heyet, TBMM'nde grubu bulunan siyasi parti temsilcilerini ziyaret ederek, internet sansürleri konusundaki görüşlerini ve taleplerini iletti. İfade ve iletişim özgürlüğünün ve bilgi edinme hakkının sınırlanmaması gerektiği, bu durumun tüm internet kullanıcılarına zarar verdiği; meclisteki her partinin bu konuda sorumluluğunun bulunduğunu vurguladı.

28 Temmuz 2010 - Türkiye'de İnternet Sansürü Raporu Yayınlanması [18]

Medya Derneği, Türkiye'de yaşanan internet sansürü sorununu farklı boyutlarıyla inceleyen bir raporu kamuoyuna açıklamıştır. Bu raporda interneti tüm dünya vatandaşlarının ortaklaşa kullandığı muazzam bir kütüphaneye benzeten Medya Derneği, 5651 no'lu yasanın yeniden düzenlenmesi ve internet konusunda ihtisaslaşmış uzman mahkemelerin en kısa zamanda kurulması gerektiğini savunmaktadır. Bunun dışında dünya üzerinde en çok ziyaret edilen sitelerin başında gelen bazı sitelerle yaşanan sorunlardan bahsedilerek çeşitli görüş ve öneriler sunmuştur.

25 Eylül 2010 - Cumhurbaşkanı Gül'ün Türkiye'de internet sansürü ile ilgili konuşması [19]

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ABD'nin Columbia Üniversitesi'ndeki konuşmasında Türkiye'de internet sansürü olmadığını belirterek bazı internet sitelerine erişememe konusunun vergi kanunlarının yetersizliğinden kaynaklandığını söyledi. Ayrıca Türkiye'de internetin oldukça yaygın olarak kullanıldığını, İngilizce konuşulan ülkelerden sonra Facebook kullanıcısı en yüksek ülkenin Türkiye olduğunu belirterek, Twitter'ın kendisi için pek çok basın raporundan daha direkt bir bilgi kaynağı olduğunu belirtmiştir.

03.11.2010 - RSF'nin, Türkiye'ye internet sansürüne son verme çağrısı [20]

Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü (RSF), YouTube paylaşım sitesinin Türkiye'de yeniden yasaklanmasını eleştirerek, "bugün 5 bini aşkın internet sitesini etkileyen sansüre son verilmesini" istedi. RSF, Ankara'da bir mahkemenin 30 Ekim günü YouTube üzerindeki erişim yasağını kaldırdığını hatırlatarak, bunun hem Türkiye nüfusu hem de uluslararası toplum tarafından "iyi bir haber" olarak karşılandığını belirtti. Ancak 2 Kasım'da yeni bir yasak kararı alındığını kaydeden RSF, "YouTube'u yeniden erişilmez yapmak, Türk adaletinin ilkel sansür reflekslerinden hiçbir şey kaybetmediğini gösteriyor" dedi. İnternet kullanıcılarının çeşitli ayarlarla siteye erişebildiğine işaret eden RSF, bunun da gösterilen refleksi "daha kullanımdan düşmüş ve gülünç kıldığını" kaydetti.

05.11.2010 - İnternette sansür tartışmalarını alevlendiren ve 2.5 yıl boyunca erişime kapalı olan, dünyanın en büyük video paylaşım sitesi YouTube'ın özgürlüğüne kavuşması [21]

Yaklaşık 2.5 sene önce 5 Mayıs 2008'de YouTube, Atatürk'e hakaret içeren videolar yüzün-

den yasaklanmıştı. Almanya kaynaklı bir telif hakları şirketinin girişimiyle Atatürk'e hakaret içeren videolar silindi ve YouTube'a yeniden erişime açıldı. Şirketin iki CEO'su olan Erdem Karahan ve Yücel Yolcu, videolardaki görsellerin telif haklarını satın alarak bunu gerçekleştirdiklerini açıkladılar. YouTube'a uygulanan sansürünkalkması sayısı neredeyse 10.000'e ulaşan yasaklı sitelere de bir umut oldu.

4. Sonsöz

Bu çalışmada internetin suç olarak değerlendirildiği noktalar ve internet sansürü kavramı ele alınmıştır. Özellikle internetin inanılmaz bir hızla yaygınlaştığı son birkaç sene içerisinde sansürlenen site sayısı, bunun yanında bu sansürleri engellemek için gerçekleştirilen çalışmaların sayısı dünyada ve ülkemizde büyük bir artış göstermiştir.

Ülkemizde genel olarak devletin şeffaflaşması, kamuoyunun haber alma hakkı, kişisel düşünce ve ifade özgürlüklerinin korunması düşüncesi bulunmakta; basın mensupları, sanatçılar, akademisyenler başta olmak üzere toplumun önemli bir kısmı, internette herhangi bir sansür olmaması gerektiğini düşünmektedir. Ancak yakın zaman içerisinde, barındırdığı bilgilerin topluma zarar vereceği düşüncesi ile dönem hükümetleri ve ilgili kişiler tarafından engellenen siteler bulunmaktadır. Erişime engellenmesi oldukça büyük tepki alan olan YouTube video paylaşım sitesinin ve diğerlerinin tekrar erişime açılması için sivil toplum kuruluşları, ortak platformlar, dernekler pek çok aktivitede bulunmuştur. Bu kişiler genel olarak denetime karşı olmadıklarını fakat denetimlerin daha kontrollü, profesyonelce yapılması gerektiğini, sansürle ilgili yasanın değişmesi gerektiğini, sırf bu konu ile ilgilenecek mahkemeler kurulabileceğini dile getirmektedirler.

Eğitim, iletişim, eğlence, hizmet, ticaret gibi özellikleri bulunan ve dünyadaki en global kavramlardan biri olan internetin faydalarını kenara itip sadece zararlarını ön plana çıkarmak, interneti suç ile özdeşleştirmek doğru bir yaklaşım değildir. Zararlı etkilerin en aza indirilmesi için önlemler alınması gerektiği su götürmez bir gerçektir ancak bunların sansür dışındaki yollardan yapılması daha mantıklı olacaktır. Çünkü bilgisayarlar ve internet hakkında iyi teknik bilgisi olan kullanıcıların çoğu farklı yollarla girmek istedikleri sitelere zaten erişmektedirler. Buna göre günümüzdeki şekliyle interneti sansürlemek yerine kişileri faydalı kullanım için bilinçlendirmek daha akıllıca bir yol olacaktır.

Kaynaklar

[1] Sansür kelimesinin "kelime anlamı", http:// ansiklopedi.turkcebilgi. com/ Sansur

[2] Sanal Dünyada Temiz Toplum Yaratma Aracı Olarak Sansür, Necmi Emel Dilmen, Erhan Akyazı

[3] İnternet sansürünün tanımı, http://tr.wikipedia.org/internet_sansuru

[4] İnternet, İletişim Ve Sansür, M. Volkan Dülger, İstanbul Barosu, 6 Mayıs 2007

[5] Türkiye'nin internet sansürü sorunu medya derneği internet komitesi redaksiyon ve güncelleme, Aslı Telli Aydemir, Medya Derneği, 28 Temmuz 2010

[6] İnternete Sansür Uygulayan Ülkeler, http://en.rsf.org/

[7] Türkiye Ve Dünyada Internet Yasakları Ve Sansür Kavramı İle Zararlı İçeriğe Karşı Yaptırım Ve Uygulamalara Genel Bir Bakış, Şahin Bayzan, Akademik Bilişim, 11-13 Şubat 2009 Harran Üniversitesi, Şanlıurfa

[8] Türkiye'de İnternet Yasakları Eduard Alan Bulut Bilgi Dünyası, 2009, 10 (2)

[9] 5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi

Hakkında Kanun", http://www. tbmm. gov.tr/ kanunlar/k5651.html

[10] İnternette sansürlenen site sayısının artışı, http://www.guvenliweb.org.tr/istatistik.html

[11] İnternet : Girilmesi Tehlikeli ve Yasaktır http://www.pclabs.com.tr/2008/12/01/ sansurlu-turk-interneti-hakkinda-ilk-bilimsel-yayin-yayimlandi/

[12] İnternette sansür paneli, http://www.bilisimhukuk.com/2010/01/internette sansur-ve-etkileri-panelinden-akilda-kalanlar/

[13] İnternette sansürlenen site sayısının artışı, http://www.sodev.org.tr/Basin/Haberler/2010/ internette_sansur_yayiliyor.htm

[14] Sansüre karşı ortak platform, http://sansuresansur.blogspot.com/2010/06/internet-sansurune-kars-ortak-platform.html

[15] İnternet sansürüne karşı girişimlerin birleşmesi, http://www.sansursuzinternet.org.tr/ internet-sansurune-karsi-girisimler-birlesiyor/

[16] İnternette sansüre karşı yürüyüş, http://www. cumhuriyet.com. tr/?hn=157866

[17] İnternette Sansüre Karşı Ortak Platform'un TBMM'yi ziyareti http://www.sansursuzinternet.org.tr/

[18] Türkiye'de internet sansürü raporu, http://www. dorduncukuvvetmedya.com/ turkiyede- internet-sansuru-raporu.html

[19] Cunhurbaşkanı'nın internet sansürü hakkındaki konuşması, www.hurriyet.com.tr/ dunya/15863476.asp

[20] RSF'den Türkiye'ye çağrı, http://www.solalternatif.com/Ana-sayfa/62- Haberler/6504-rsf-tuerkiyeyi-internet-sansueruene-son-vermeye-card-.html

[21] Youtube'ın açılması, http://www.teknokampus.com/YouTube.2.5.Yil.Aradan. Sonra. Acildi-h- 1582.asp